

# HANDBOK Kärleken är fri Skolveckor

Handboken finns till för alla externa aktörer som vill samordna metoden lokalt.

# KÄRLEKEN ÄR FRI



## Citat från verksamheten

*"Jag visste innan att jag har rättigheter, att jag får bestämma själv. Men med Kärleken är Fri lärde jag mig att om jag behöver hjälp en dag så finns webbsidan och chatten och folk, utanför familjen, som jobbar med att hjälpa. Rädda. Barnen. Det är fantastiskt." (Intervju elev)*

*Att det finns sådana stödorganisationer var nytt för mig. Man känner en trygghet i och med att man vet att man kan få hjälp. Man känner sig lite mer värd." (Elev, intervju)*

*Jag tycker att det här borde vara en självklar grej varje läsår, att våra elever får bättre insikt i vilka rättigheter som gäller. Fantastiskt att få det här från personer utifrån. det blir en annan tyngd och blir mer "spännande" för eleverna." (Intervju, skolpersonal)*

## Innehållsförteckning

Inledning .....	4
Vad är Kärleken är Fri skolveckor? .....	4
Syftet med KÄF skolveckor .....	4
KÄF skolveckors målgrupp .....	4
Historia om metoden.....	4
Målsättningar med metoden .....	5
Metodens kopplingar till barnets rättigheter .....	6
Behov.....	7
Lösningar.....	8
Engagemangstrappa för metoden .....	9
Process: Så arbetar vi .....	9
Steg 1: Starta ny samverkansgrupp och kontakta en skola.....	10
Samverkansgruppen .....	10
Uppdragsbeskrivning.....	11
Kontakta en skola.....	12
Steg 2: Planering i samverkansgrupp & med skolpersonal.....	12
Resurser .....	13
Tryggare Tillsammans och riskbedömning.....	13
Godkännandeförklaring för samarbetspartners .....	13
Riskbedömning.....	14
Hjälpfrågor till riskbedömning av KÄF-skolveckor:.....	14
Barns delaktighet.....	14
Hur berör Kärleken är fri skolveckor föräldrar och vårdnadshavare? .....	15
Steg 3: Utbildning av samverkansgruppen .....	15
Steg 4: Förberedelse inför skolveckor.....	17
Material .....	17
Sprida information.....	18
Steg 5: Genomför skolveckor .....	18
Aulapresentation .....	19
Klassrumsbesök.....	19
Korridorshäng.....	20
Film, teater eller föreläsning .....	21
Stödvägar .....	21



Förhållningssätt.....	21
Att samla kunskap om barns situation och agera när rättigheter kränks.....	23
Att bedriva lokal påverkan med utgångspunkt från Kärleken är fri skolveckor .....	23
Hållbart engagemang .....	23
Steg 6: Utvärdering och Uppföljning.....	24
Informera om RBUF (Rädda Barnens Ungdomsförbund).....	25
Avslut .....	25



## Inledning

### Viktiga förkortningar

HRVF: Hedersrelaterad våld och förtryck  
KÄF: Kärleken är fri  
RB: Rädda Barnen  
RBUF: Rädda Barnens ungdomsförbund

Handboken är till som stöd och guide för samordnare i första hand och samverkansgruppen i andra hand som ska arbeta operativt med Kärleken är fri. Handboken är hjälpsam under hela processen att starta upp, att driva verksamhet och att utvärdera och avsluta ett engagemang. Den baseras på Rädda Barnens erfarenhet av bästa praxis för metodens implementering. Trots att den ger rekommendationer, måste bedömningar och beslut anpassas till lokala förutsättningar. Variationer är möjliga och ibland nödvändiga, men vissa inslag är essentiella, läs "Guiden inför uppstart" för att veta dessa. Samarbete och utbyte av kunskap och erfarenhet är nyckeln för att möta målgruppens behov. Lycka till!

### Vad är Kärleken är Fri skolveckor?

Kärleken är Fri skolveckor är en metod som har fokus på kunskapsspridning och påverkansarbete. Den stärker barn och ungas rättigheter till ett liv fritt från våld, hot och andra former av kränkningar och övergrepp. Barn som lever med hedernormer och våld är ofta rädda att prata med utomstående om deras utsatthet med risk att familjen får reda på det.

### Syftet med KÄF skolveckor

Kärleken är fri skolveckor bygger på att en samverkansgrupp bestående av myndigheter och ideella organisationer kommer till skolan under en vecka med **syftet** att träffa elever för att berätta om rättigheter och för att visa elever att det finns många vuxna som kan stötta när rättigheter kränks, både lokalt och nationellt. Samverkansgruppen och skolan som de besöker får ökad kompetens inför skolveckan samt ett ökat samarbete över gränserna.

### KÄF skolveckors målgrupp

Metodens primära målgrupp är barn och unga på högstadiet och gymnasiet och sekundära målgruppen är yrkesverksamma som möter barn.

## Historia om metoden

Kärleken är fri skolveckor startades av Rädda Barnen 2008 tillsammans med Länsstyrelsen i Östergötland och har sedan spridit sig nationellt till ett hundratal kommuner. Det började med att Länsstyrelsen hade arbetat med regeringsuppdrag för att förebygga HRVF då de tog fram ett metodstöd för samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer i kommuner för att skydda barn och vuxna från hedersrelaterat förtryck och våld. Men man insåg att detta inte var



tillräckligt eftersom många barn och unga saknade kunskap om sina rättigheter och vilken hjälp de kunde få och det är avgörande för att skapa förändring.

Efter en utbildning med Polisen i Östergötland kom idén från en grupp poliser som arbetade nära ungdomar, att integrera samverkansgruppen i skolor för att synliggöra stödet för barn och unga som riskerade eller utsattes för våld av familj eller släkt. Rädda Barnen i Norrköping kontaktades för att driva detta arbete tack vare organisationens rättighetsperspektiv och erfarenhet av att arbeta med Barnkonventionen, då startades projektet Det handlar om kärlek.

Länsstyrelsen Östergötland fick ett regeringsuppdrag att anpassa metoden och webbplatsen [www.dinarattigheter.se](http://www.dinarattigheter.se) till att kunna användas nationellt, vilket har gjordes i samarbete med Rädda Barnen. För att projektet skulle behålla sin ursprungliga framgångsfaktor, som både handlar om värdegrund och metod, formulerades riktlinjer för arbetet.

Metoden har utvecklats genom åren, en stödchatt och stödmejl togs fram och en lärarplattform skapades. Skolveckorna kallades ofta från start för Kärleken är fri, vilket blev namnet på stödchatten också. Verksamheten Det handlar om kärlek bytte därför namn till Kärleken är fri 2019 för att underlätta kommunikation och tydliggöra att allt hänger ihop, metoden, temaveckorna, hemsidan och stödchatten.

KÄF skolveckor har arbetat med kunskapsspridning i form av rapporter som tagits fram, föreläsningar och konferenser om metoden HRVF. I Rädda Barnens påverkansarbete har vi lyft våra erfarenheter och kunskaper både nationellt och lokalt för att skapa långsiktig förändring genom släppa rapporter, besvara remisser, expertgrupper och rundabordsamtal som har gett resultat.

## Målsättningar med metoden

Målsättningen med metoden är att bidra till att färre barn och unga i Sverige utsätts för HRVF och våld. För att bidra till det förväntar vi uppnå följande:

### Kortsiktiga utfall:

- **Ungdomar** får ökad kunskap kring **sina rättigheter** och de **stödvägar** som finns.
- **Yrkesverksamma, beslutsfattare och ideellt engagerade personer** i samverkansgrupper **får ökad kunskap** om normer och diskriminering, HRVF, stödvägar samt att hålla samtal kring rättigheter.

### Medelsiktiga utfall

- **Ungdomar** söker vidare **stöd kring HRVF** utanför Rädda Barnens verksamhet vid behov
- **Nya samverkansgrupper** bland yrkesverksamma **bildas och genomför skolveckor enligt konceptet.**
- **Beslutsfattare** vidtar **åtgärder för att förebygga att barn och unga** blir utsatta för HRVF och att de som drabbas får ändamålsenligt stöd.

### Långsiktiga utfall

- **Färre barn och unga** i Sverige utsätts för **HRVF och våld**
- **Barn som utsätts för HRVF** får **bättre livsvillkor.**



Aktiviteter	Prestationer	Kortsiktiga utfall	Medelsiktiga utfall	Långsiktiga utfall
Effektskapande aktiviteter	Omedelbara resultat av aktiviteterna som inte är effektskapande	Förändring RB förväntar sig uppnå	Förändring RB förutspår att man uppnår	Förändring RB önskar uppnå
<p>Samverkansgrupper med skolan, ideella organisationer och andra relevanta intressenter</p> <p>Utbildning och planering med samverkansgrupp Skolveckor inkl. aulapresentation, klassrumssamtal och korridorshäng.</p>	<p>Samverkansgrupp med relevanta aktörer har formats</p> <p>Samverkansgruppen har tagit del av RBs utbildningar</p> <p>Barn och unga har deltagit i KÄF skolvecka.</p>	<p>Yrkesverksamma, beslutsfattare och ideellt engagerade personer i samverkansgrupper har fått ökad kunskap om rättighetskränkningar, hedersrelaterat våld och förtryck (KÄF, barnkonventioner, normer och diskriminering, heder, att leda samtal kring rättigheter)</p> <p>Barn och unga vi möter har fått ökad kunskap kring sina rättigheter och känner till vilka stödvägar som finns</p>	<p>Yrkesverksamma ändrar sitt arbetssätt/rutiner för att bättra möta barnens behov</p> <p>Nya samverkansgrupper bland yrkesverksamma bildas och genomför skolveckor enligt konceptet.</p> <p>Ungdomar söker vidare stöd kring våld och rättighetskränkningar, utanför Rädda Barnens verksamhet</p>	<p>Färre barn och unga i Sverige utsätts för rättighetskränkningar, hedersrelaterat förtryck och våld.</p> <p>Barn som utsätts för rättighetskränkningar, hedersrelaterat förtryck och våld får bättre livsvillkor</p>

## Metodens kopplingar till barnets rättigheter

I arbetet med metoden berör vi till exempel följande artiklar i Barnkonventionen:

Artikel 1: Det är varje människa under 18 år.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 14: Rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.



Artikel 16: Varje barn har rätt till privatliv.  
Artikel 6: Rätt till liv, utveckling och överlevnad  
Artikel 28: Rätt till utbildning  
Artikel 31: Barn har rätt till lek, vila och fritid  
Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.  
Artikel 12: Barns rätt till inflytande  
Artikel 19: Frihet från våld  
Artikel 24: Barns rätt till bästa möjliga uppnåeliga hälsa

## Behov

### Vilka rättigheter kränks?

I rapporten "Allt jag inte får göra - unga om hedersrelaterat våld och förtryck" lyfter vi ungas egna röster från stödchatten Kärleken är fri, för att ge en bild av hur det hedersrelaterade våldet och förtrycket ser ut idag. Att inte få välja fritt vem man vill vara ihop med (artikel 12, 16) eller sin utbildning (artikel 28), fritid eller vänner (artikel 31) begränsar ens frihet och rättigheter. I rapporten lyfter vi vanliga utsattheter utifrån 3000 genomförda samtal. Samtalen med unga visar att det finns en rad olika rättigheter som riskeras att kränkas såsom barnens rätt till privatliv (artikel 16) och rätt till frihet från våld (artikel 19). Barn som lever med våld eller andra svåra situationer behöver känna till att alla har rättigheter, och att alla har rätt att själv välja sitt eget liv (artikel 2 & 16).

### Vilka barn drabbas mest?

Det är svårt att veta exakt hur många som påverkas av hedersnormer eller hedersrelaterat våld. Studier visar att det varierar bland ungdomar. I vissa studier från Sveriges största städer visade det sig att mellan 7-9% levde med hedersnormer relaterat till våld och mellan 10-20% levde med starka oskuldskrav (Baianstovu m.fl, 2019). I Uppsala fann TRIS att 20% flickor och 10% pojkar förväntas vänta med sex tills giftermål, medan 9% flickor och 8% pojkar oroar sig över val av partner (Ghadimi & Gunnarsson, 2019). I Botkyrka är oskuldskrav och partneroro högre: 44% flickor, 21% pojkar, och 44% ungdomar med annan könsidentitet (Ghadimi & Sayfoor, 2023). Studier visar att ungdomar med oskuldskrav löper högre risk för våld, särskilt flickor. Det är viktigt att motverka hedersnormer för att skydda alla ungdomar.

### Varför lyckas inte staten och kommunens insatser?

Storstadskartläggningen från 2017-2018 (Baianstovu m.fl, 2019). visar att ungas förtroende för myndighet och rättsväsende är relativt lågt, vilket resulterar i att unga inte alltid söker stöd och hjälp när de behöver.

### Vad säger forskning behöver göras?

Jämställdhetsmyndigheten och Allmänna Barnhusets senaste rapport Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck (2024) pekade på att viktiga åtgärder för att upptäcka, stödja och ge vård är:

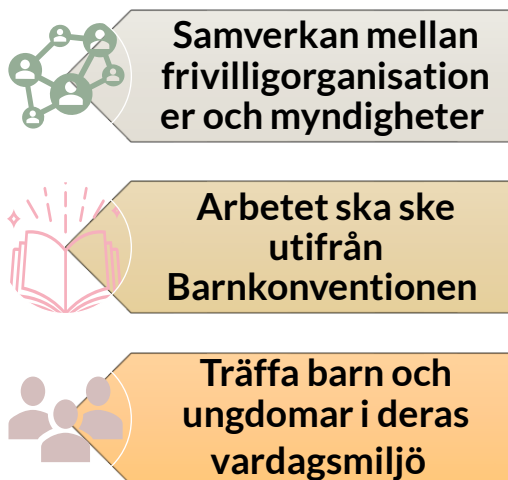
- Att utbilda professionella som arbetar med barn för att öka förmågan att identifiera våldsutsatta barn och agera adekvat
- Att göra våldet talbart och ställa direkta frågor om våldsutsatthet till alla barn på de arenor där barn finns



- Lättillgängligt stöd som barn, ungdomar och föräldrar känner till
- Att aktivt erbjuda stöd när våld upptäcks eller avslöjas till myndigheter
- Ett välfungerande vårdkedja med tillgång till adekvata behandlingsinsatser i hela landet, som grundas i barns rätt till bästa möjliga hälsa.

## Lösningar

KÄF skolveckor bygger på tre grundprinciper:



KÄF skolveckor är ett förebyggande arbete där olika organisationer och myndigheter möter barn och ungdomar för att sprida information om barns rättigheter och berätta om stödvägar. De flesta kommuner har planer för att arbeta förebyggande och samverka. Att arbeta förebyggande mot hedersrelaterat våld och förtryck kan vara utmanande, men KÄF skolveckor erbjuder en effektiv samverkan där kommuner och organisationer når ut till barn och ungdomar som de vanligtvis inte når. Olika myndigheter och organisationer arbetar dagligen med frågor om hedersförtryck och våld. För att hjälpa utsatta barn behöver vi samverka mellan dessa aktörer för att ge rätt hjälp på ett hållbart sätt och undvika misstag.

Vi utgår från barnkonventionen och inkluderar även de mänskliga rättigheterna eftersom vi riktar oss även till gymnasieelever över 18 år. I stället för att bara fokusera på hedersförtryck tar vi ett bredare perspektiv som omfattar både barns och mänskliga rättigheter. Genom KÄF skolveckor lär barn sig om sin rätt till ett liv utan våld, övergrepp och diskriminering. Vi undviker att stigmatisera genom att ha ett rättighetsperspektiv, vilket också hjälper oss att identifiera elever vars rättigheter kränks på olika sätt, inte bara kopplat till hedernormer.

Det är viktigt att barn och unga känner till sina rättigheter, både som barn och som människor. Skolan är viktig eftersom det är där de spenderar mycket tid och där de ska känna sig trygga. Att samverkansgruppen är på skolan en hel vecka gör det möjligt att bygga relationer med eleverna och visa att vi vuxna tar ansvar för att skydda barn från övergrepp. Skolveckan har temat "Kärleken är fri" och ger eleverna chansen att prata om viktiga ämnen som en trygg uppväxt, att älska vem de vill, hbtq-frågor, samtycke och andra typer av våld i hemmet.



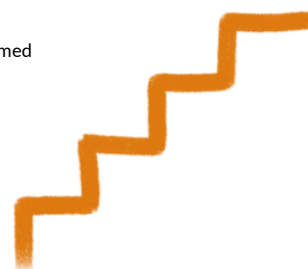
Bland de stödvägar som vi hänvisar till under Kärleken är fri är [stödochatten](#) som är ett viktigt komplement under skolveckorna då den erbjuder anonymt stöd. (läs mer under stödvägar, KÄF skolveckor processen, steg 5).

## Engagemangstrappa för metoden

Det går att skapa en egen engagemangstrappa för att specificera olika ansvarsområden och omfattning inom Kärleken är fri skolveckor. Två uppdrag som alltid finns är:

**Samordning** - rollen inkluderar t.ex. att skapa och sammankalla samverkansgruppen och ta kontakt med skolan.

**Aktivitetsledare** - rollen inkluderar att delta i skolveckor genom att t.ex. hålla i klassrumsamtal och/eller korridorshäng

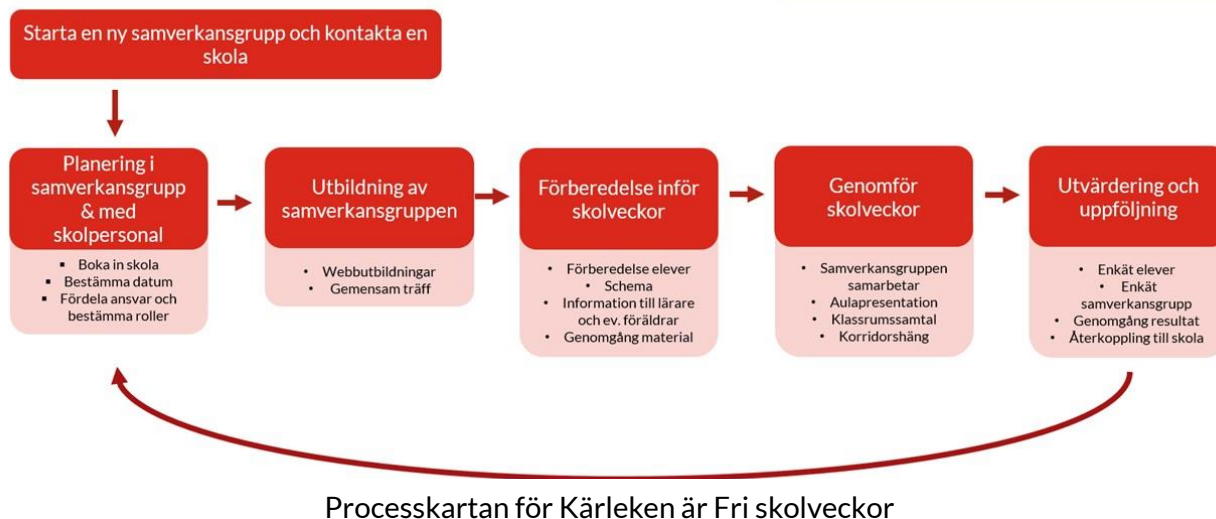


Se mer beskrivning under processen och uppdragsbeskrivningen.

## Process: Så arbetar vi

Kärleken är Fri följer en process som innefattar 6 steg med tydlig uppstartsfas, genomförande och avslut. Processen hjälper oss att forma en hållbar verksamhet genom att arbeta med frågor som berör engagemang och innehållet i verksamheten. Fundera gärna kring frågeställningarna för att säkerställa att vi har tagit hänsyn till allt som krävs för att komma i gång med den nya verksamheten.

Exempel på deltagare i samverkansgrupper  
Myndigheter: Socialtjänst, polis  
Skola: Elevhälsa  
Frivilligorganisationer: Tjejjour, Brottsofferjour,  
Rädda Barnen med flera



## Steg 1: Starta ny samverkansgrupp och kontakta en skola

### Samverkansgruppen

Första steget kan variera beroende på om det finns en samordnare, plats för skolveckor, finansiering osv. Målsättningen bör vara att bygga upp en grupp som kan utvecklas efter hand och arbeta långsiktigt, inte endast genomföra en skolvecka och sedan avveckla gruppen. Det är viktigt här att försöka förankra arbetet i kommunen där samverkansgruppen och skolan finns. Det krävs en del för att få ihop en grupp och hitta rutiner för arbetet med KÄF skolveckor i ny kommun men när det är gjort så är arbetet framåt inte lika krävande.

Arbetet sker ibland i Rädda Barnens regi i ett inledande skede när resurser finns, med målsättningen att kommunen tar över ansvaret och driver skolveckan på egen hand. När kommunen leder veckan själv erbjuder Rädda Barnen fortsatt stöd utifrån metodmaterial, webbutbildningar, webbplats, stödchatt och kompetensutveckling.

### Vilka kan/ska vara med?

Syftet med samverkansgruppen är att tillgängliggöra det trygghetssystem som finns i en kommun och öka elevernas tilltro till de stödvägar som finns. Därför är det viktigt med en bredd på aktörer och alltid sträva efter att socialtjänst och polis finns med i gruppen.

- Socialtjänst och polis, socialtjänstens utförare av öppenvård

- Företrädare som arbetar med barn och unga, som ungdomsmottagning, fritidsledare, fältare
- Samordnare för heder/våld i nära relation eller liknande
- Ideella organisationer som exempelvis tjej-/ungdomsjour, Brottsofferjouren, RFSL, RFSU, Rädda Barnens lokalförening, RBUF.
- Elevhälsan och studievägledare på skolan.
- Utgå också från de resurser som finns i kommunen som arbetar med barn, kan tex. vara idrottsförening eller Svenska kyrkan.

I denna fas är det viktigt att utse en eller flera samordnare och övriga aktivitetsledare i gruppen. Gruppen bör vara tillräckligt stor för att täcka veckoschemat och det är fördelaktigt att ha ansvariga för olika delar för att fördela arbetsbördan och minska sårbarheten vid frånvaro.

## Uppdragsbeskrivning

### Samordning

Ansvarig för:

- Att skapa och sammankalla samverkansgruppen
- Ta kontakt med skolan och vara kontaktperson
- Stegvis projektleda KÄF skolveckor genom att förbereda för, genomföra och utvärdera skolveckan med hjälp av checklistan som finns i verktygslådan.
- Att säkerställa kvaliteten genom att följa [Tryggare tillsammans förenings](#) rutin, göra riskbedömningar tillsammans med skolan och samverkansgruppen, se till att samverkansgruppen har genomgått grundutbildningen, och skapa förutsättningar för barns delaktighet när möjligt.
- Att ansvara över att följa upp arbetet genom att skicka ut enkät och sedan följa upp enkätresultaten och andra incidenter som kommer upp under skolveckan och ta dem vidare till berörda ansvariga.

Samordnare kan vara anställda, medlemmar på Rädda Barnen eller samverkansaktörer och behöver kompetens inom heder/rättighetsbaserat arbete och projektledning.

Dela gärna på samordningsansvaret mellan några personer för att underlätta arbetet. Förankra ansvaret tydligt i en tjänst eller organisation för att undvika personbundenhet. Arbetsbördan varierar beroende på faktorer som befintliga nätverk, intresse från skolor och tillgänglig budget. En halvtidsanställning under minst ett halvår kan behövas om inget annat finns på plats. Samordnaren kan självklart hålla klassrumsbesök men rekommenderas att försöka täcka schemat i första hand av aktivitetsledare så att samordnaren kan stötta med det praktiska arbetet och täcka upp vid sjukdom etc.

### Aktivitetsledare

Övriga medlemmar i samverkansgruppen är aktivitetsledare som genomför aulapresentationer, håller klassrumssamtal och bemannar korridorshäng.

Rollen innebär att delta i skolveckor genom att:

- Medverka i ca 1-2 planeringsmöten
- Genomgå en grundutbildning som tar cirka 4-5 timmar för webbutbildningarna

- Vara med på genomgång av klassrumsbesök och medverkar i reflektionsövningar. (ca. 2-3 h)
- Vara med och förbereda inför skolveckan (tar några timmar under några månader)
- Delta på pass under veckan (aulapresentation, klassrum och/eller korridorshäng)
- Svvara på utvärderingsenkät och delta i utvärderings och uppföljningsmöte efter skolveckan (ca. 2-3 h)

I samverkansgruppen bestämmer varje individ sin egen grad av engagemang i planering och/eller genomförande av skolveckor. Tillsammans med andra samarbetspartners bestämmer aktivitetsledare vilka delar av schemat de vill arbeta med.

Aktivitetsledare kan vara anställda, medlemmar på Rädda Barnen eller samverkanspartners.

## Kontakta en skola

Hitta en högstadie- eller gymnasieskola som vill ha en skolvecka. När du kontaktar skolan, påpeka att läroplanen kräver att eleverna lär sig om sexualitet, samtycke och relationer enligt nya läroplanen (Lgr22). Ibland måste skolan hittas först innan samverkansgruppen skapas, antingen på grund av finansieringskrav eller för att det är enklare att följa den ordningen i din kommun. Ibland måste arbetet med skolan och samverkansgrupperna göras samtidigt. Varje kommun kan ha olika förutsättningar, så du som samordnare kan avgöra vad som passar bäst utifrån lokala förhållanden.

## Steg 2: Planering i samverkansgrupp & med skolpersonal

Inför skolveckan planerar samverkansgruppen arbetet tillsammans och under veckan arbetar de nära varandra. Det skickar en viktig signal till eleverna: att vuxna jobbar tillsammans för att stödja och hjälpa ungdomar. Det stärker också professionella relationer och underlättar arbetet efter veckan. Samverkansarbetet breddar även kompetensen, vilket gör att vuxna kan möta eleverna i olika frågor.

Ha möte med skolan för att bestämma datum och vilka klasser som ska besökas. Ibland väljer skolan kanske bara en årskurs. Om det är en stor skola och era resurser inte räcker till att bemanna alla klassrumsbesök kan ni välja en eller flera årskurser och träffa de övriga eleverna i korridorshänget. På mindre skolor kan "Kärleken är fri" pågå under två eller tre dagar i stället för en hel vecka. Beroende på antalet personer i samverkansgruppen kan det behövas fler dagar för att hinna med alla klasser. Ni kommer överens med skolan om det bästa arrangemanget. Ibland är det smidigare att samarbeta med kurator eller skolsköterska för det praktiska arbetet då rektorer ofta är upptagna. Det är viktigt att rektorn är informerad och delaktig.

När ni har bokat en skolvecka har ni möjlighet att mejla information till [karlekenarfri@rb.se](mailto:karlekenarfri@rb.se). Rädda Barnen kommer ha en översikt över årets skolveckor som vi kan förmedla kontakter till RBs tjänstemän, praktikanter, medlemmar och andra externa samverkansgrupper då det ibland finns intresse och möjlighet att delta i lokalt arbete t.ex.

korridorshäng eller klassrumsbesök. Detta för att lära sig mer om metoden, inspireras av andra samverkansgrupper samtidigt som de kan stötta det lokala arbetet. Mejla gärna följande uppgifter: Ort, Namn på ansvarig, skolans namn, årskurs, kontaktuppgifter, bokad datum, övrigt.

Du kan även mejla samma mailadress med mejladresser i er samverkansgrupp för att ta del av vårt nyhetsbrev. Vi skickar ut ett nyhetsbrev några gånger per år med inbjudningar till onlineföreläsningar, erfarenhetsutbyten, rapporter, nya material m.m.

## Resurser

Granska budgeten och tillgängliga resurser för skolveckorna. Säkerställ tillräckligt med personal för planering, förberedelser och genomförande av aktiviteter under veckan, inklusive schemaläggning för klassrumsbesök och korridorshäng. Organisationer och myndigheter kan bidra med sin arbetstid eller ideellt arbete om planeringen sker i förväg och deras mål sammanfaller med projektet

## Tryggare Tillsammans och riskbedömning

Metoden ska följa Tryggare Tillsammans förening. Allt material och utbildning för Tryggare Tillsammans förening hittas på följande sida: [Tryggare tillsammans förening - webbutbildning \(raddabarnen.se\)](http://Tryggare_tillsammans_forening_-_webbutbildning_(raddabarnen.se))

## Godkännandeförklaring för samarbetspartners

Eftersom samverkan med samarbetspartners och skolor en nyckelkomponent i KÄF skolveckor behöver vi göra vårt yttersta för att det ska vara en säker och trygg verksamhet för barnen vi möter. Om RB-anställda eller medlemmar deltar i samverkansgruppen behöver alla samarbetspartners som möter barn/ungdomar skriva under och följer "Godkännandeförklaring för samarbetspartners". I bilagan [Godkännandeförklaring för samarbetspartners](#) i Tryggare Tillsammans hittar du själva godkännandet samt frågor och svar för att hjälpa dig när du är osäker på vad som gäller i din samverkanssituation och [policyn](#).

- Godkännandeförklaring för samarbetspartners ska uppdateras varje år. Om det sker förändringar, som byte av ansvarig person hos en samarbetspartner, måste godkännandet uppdateras tidigare.
- I bilagan finns även information om utdrag ur belastningsregister. Ordförande eller närmaste chef i varje samarbetspartnersorganisation behöver se till att alla som möter barn har visat ett utdrag ur belastningsregistret.
- På KÄF skolveckor behövs alltid finnas minst två ledare vid aktiviteter och klassrumsbesök. I korridorshänget finns flera organisationer med flera vuxna närvarande. Om en organisation behöver vara ensam med barn för att utföra sitt ursprungliga uppdrag behöver de skriva det i godkännandeförklaring av samarbetspartners. Det är bra att ha tillgång till en tryggt tyst rum i anslutning till korridorshänget.

Behöver du stöd eller har du frågor eller funderingar kring Tryggare tillsammans kontakta [karlekenarfri@rb.se](mailto:karlekenarfri@rb.se)



## Riskbedömning

Under en skolvecka ska samverkansgruppen träffa barn och unga i skolans lokal. Det finns olika risker att vara medveten om och förbereda sig för. Eftersom skolan är mest insatt i sina lokaler, elever, personal och föräldrar, behöver du som samordnare skicka en **riskbedömningsmall** till dem och be dem fylla i den. Du kan också skicka en tidigare ifylld riskbedömning för inspiration. Skolan ska fylla i riskbedömningsmallen under steg 2: planering i samverkansgruppen tillsammans med skolan. När skolan har gjort sin riskbedömning ska samverkansgruppen gå igenom den och diskutera hur de olika riskerna kan hanteras.

## Hjälprågor till riskbedömning av KÄF-skolveckor:

- Hur ser den fysiska miljön ut i och runt skolan?
- Hur ser korridorerna ut? Hur stor plats finns det för att hänga i korridorerna med hänsyn till exempel till brandföreskrifter?
- Hur många barn finns det och i vilka åldersgrupper? Vilka elever kan delta i korridorshänget?
- Vilka risker finns det för sjukdomar, allergier eller skador under aktiviteterna? (t.ex. sax, lim)
- Hur vanligt är psykisk ohälsa bland de barn vi möter? Vilka svåra förhållanden kan bidra till våld, konflikter och ökad utsatthet?
- Finns det risk för konflikter/hot mellan barn, barn och vuxna eller mellan vuxna?
- Hur är tillgängligheten och inkluderingen på skolan för till exempel barn med funktionsnedsättningar?
- Finns det barn som inte följer de gemensamma spelreglerna?
- Har vi information om barn som har upplevt svåra händelser och/eller far illa?
- Vet vi något om föräldrarnas oro för sina barns deltagande i KÄF-skolveckor och eventuella hinder för deras deltagande?
- Vilka risker finns det med olika aktiviteter och material som används?

Det är viktigt att etablera en klar rutin i samverkansgruppen för att hantera incidenter där stöd behövs eller skolan måste uppmärksammas om risk där barn kan fara illa.

## Barns delaktighet

Ska barnen vara delaktiga i er planering? Se till att följa principerna för meningsfullt deltagande. Diskutera i samverkansgruppen för att avgöra vad som är möjligt utifrån era förutsättningar eller om det finns andra sätt att inkludera barnen i planering, genomförande och utvärdering. Här är några förslag:

### Under planering:

- Be läraren att använda Kahoot/Menti/enkät för att låta eleverna anonymt svara på frågor, läraren bör inte visa svaren för att undvika att barnen känner sig exponerade.
  - Låt eleverna rösta på vilka KÄF-teman de vill diskutera under klassrumsbesök för att anpassa övningarna efter deras intressen.
  - Rösta på vilka spel eleverna är intresserade av, baserat på vår befintliga planering som kan användas i korridorshänget.
  - Samla frågor om kärlek i förväg och diskutera dem i samverkansgruppen hur dessa kan lyftas under skolveckan.



- Fråga skolan om lärare, elevhälsopersonal eller elevrådet kan prata med eleverna för att höra vilka aktiviteter de vill göra som förberedelse inför skolveckan, som att baka, måla, pyssla, läsa, skriva poesi eller skapa teater.
- Om samverkansgruppen och skolan har arbetat tillsammans under flera år, kan ni överväga att bjuda in elevrepresentanter till ett planeringsmöte med gruppen för att utveckla ert arbete.

### Genomförande

- Varje klass väljer ett tema och skapar en kort teater/scen. Vissa elever planerar och andra spelar.
- Varje klass väljer en bok/text som de läser och bearbetar tillsammans utifrån tematiken och rättigheter.
- Utvärdera resultaten från tipsrundan för att veta vad ni behöver fokusera på i samtalet med barn och unga.

### Utvärdering

- Med hjälp av skolan, se till att fånga upp olika reflektioner och utvärderingar från eleverna.

## Hur berör Kärleken är fri skolveckor föräldrar och vårdnadshavare?

Metoden KÄF skolveckor fokuserar på samverkan med skolpersonal och elever, utan direkt inblandning av föräldrar. Trots det är det föräldrarnas huvudansvar att säkerställa sina barns uppväxtförhållanden och att deras rättigheter respekteras. Ett informationsbrev för vårdnadshavare om skolveckan har tagits fram och kan skickas till skolor för bedömning om det ska distribueras. Det är fördelaktigt att föräldrar känner till skolveckans budskap för att kunna diskutera det med sina barn. Erfarenheter visar dock att familjer med starka hedersnormer eller homofobi kan vara rädda för att deras barn ska delta i aktiviteter som inte överensstämmer med deras värderingar, vilket ibland leder till att vissa familjer kan hindra deras barns deltagande i skolveckan.

## Steg 3: Utbildning av samverkansgruppen

Kärleken är Fri metodens särskilda utbildningar står listade vad som finns tillgängligt. Tiden som anges är ungefärlig och kan anpassas lokalt.



**Utbildningar och presentationer** för alla underlag och information om den metods specifika utbildningen finns.

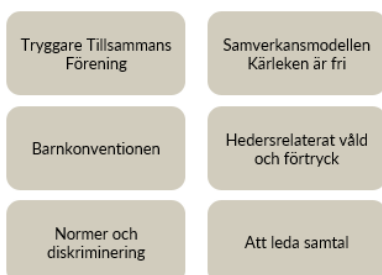
### Grundutbildning för samverkansgruppen

Det är obligatoriskt för alla i samverkansgruppen som deltar på skolveckan att gå [grundutbildningen Kärleken är fri](#). Den består av webbutbildningar som alla i gruppen går enskilt (se bilden nedan):

- Kärleken är fri
- Barnkonventionen
- Normer och diskriminering
- Hedersrelaterat våld och förtryck
- Att leda samtal
- Tryggare tillsammans - förening (Medlemmar och anställda ska gå Tryggare tillsammans utbildning för anställda och medlemmar)

## Utbildning av samverkansgrupp

### 1. Individuella e-kurser



### 2. Tillsammans i samverkansgruppen\*



\* När en ny person ansluter till en befintlig samverkansgrupp behöver personen endast gå de individuella kurserna.

Det finns handledningsstöd för varje webbutbildning där ni kan reflektera och fördjupa era kunskaper tillsammans som grupp och identifiera eventuella behov av extra stöd eller kompetensutveckling. Alla länkar och syften för varje enskild utbildning beskrivs. Det är ett sätt att både kvalitetssäkra arbetet samtidigt som ni skapar trygghet i gruppen och lär känna varandra. Ni kan förlänga era planeringsmöten och gå igenom övningarna en i taget eller avsätta en dag för att gå igenom alla tillsammans. Ni väljer själva vilka övningar ni vill reflektera över eller arbeta med tillsammans. Ibland kan Rädda Barnen eller andra sakkunniga hålla fördjupande föreläsningar om ämnen som hedersproblematik, eller gå igenom metodmaterialet för klassrumsbesök om det önskas.

Nya medlemmar i en befintlig samverkansgrupp bör gå grundutbildningen via webbutbildningarna. De är gratis och öppna för alla och kan delas med skolpersonalen i förväg



så att de kan delta enligt behov. Om möjligt rekommenderas ett möte med skolan och samverkansgruppen för att diskutera webbutbildningen.

Det är samordnarens ansvar att stämma av med alla aktivitetsledare i gruppen att de har genomgått webbutbildningarna och känner sig trygga inför skolveckan. Deltagare kan få diplom efter varje avslutad webbutbildning, vilket kan visas till samordnaren, samtidigt som det bör finnas tillit till gruppens deltagare att de har gått de obligatoriska utbildningarna. Gruppen bör påminnas om utbildningarnas syfte: att ge alla som möter elever i skolan grundläggande kunskaper för att kunna samtala med barn och unga samt ge dem rätt bemötande genom självreflektion över sitt eget förhållningssätt. För vissa deltagare med djup kompetens inom t.ex. HRVF, barnkonventionen eller normer kan det vara valfritt att gå de grundläggande utbildningarna, men dessa kan med fördel delta på reflektionstillfällena då de kan dela med av sina erfarenheter till övriga i gruppen.

## Steg 4: Förberedelse inför skolveckor

### Material

Beställ material till skolveckan som affischer, roll-ups, t-shirts, munkjackor och bra-att-ha kort genom Mediakontoret till självkostnadspris. Kärleken är fri erbjuder affischer i utskrivbara PDF-filer och spridningsfilmer som hittas [här](#). Ni kan ställa frågor och få inloggningsuppgifter till webbshopen genom att kontakta [karlekenarfri@rb.se](mailto:karlekenarfri@rb.se).

Vi rekommenderar att ni ser över så att ni har åtminstone t-shirts till alla som deltar på skolveckan så att eleverna ska känna sig trygga med att de tillhör skolveckan, gärna med en namnskylt där förnamn och vilken organisation de representerar syns tydligt med undantag för polisen som ofta behöver ha sin uniform.

Om ni har kontakt med en lokalförening eller ett regionkontor från Rädda Barnen kan ni se om det går att låna visst material från kontoret, skolan eller samverkansgruppen. Det kan vara t.ex. material som kan användas till olika pyssel eller spel till korridorshänget.

Ni kan inkludera annat relevant material till utställningen, såsom visitkort, flyers eller affischer från organisationer relaterade till temat. Exempelvis BRIS, Unga Relationer, Brottsofferjouren, Tjej-/Kvinnjour, RFSU eller Ungdomsmottagningen. Häng gärna upp affischer om Kärleken är fris nationella stödchatt som är ett komplement till skolveckorna. Sprid också information om olika organisationer där eleverna kan engagera sig för att skapa förändring, såsom Rädda Barnens Ungdomsförbund (läs mer under informera om RBUF). Tipsa eleverna om användbara appar, webbplatser eller andra resurser, såsom Safe Place där ni kan skriva ut flyers [här](#).

### Bra - att -ha-kort

Vid alla skolveckor erbjuder vi bra-att-ha-kort. Det är kort som delas ut till elever med information om olika typer av lokala och nationella stödvägar som finns om en behöver stöd, hjälp eller prata med någon. Även dessa beställs via Mediakontoret. TIPS! Ibland vill eleverna kanske inte att någon ser att de plockar med sig info. Därför kan en välja att dela ut bra-att-ha kort under klassrumsbesök till alla och/eller lämna kort på skolans toaletter och även info om den nationella stödchatten Kärleken är fri. Då kan de ta det utan att någon ser. (läs mer under stödvägar, steg 5). Tipsa gärna eleverna att de kan fota av kortet för att ha kvar det.



**Bra-att-hakortet**

<p><b>Polisen</b> Pågående brott 112 Övriga ärenden 114 14</p> <p><b>BRIS 116 16</b> www.bris.se</p> <p><b>Bullerbyns ungdomsjour</b> bullerbyn@ungdomsjouren.se</p> <p><b>Ungdomsmottagningen</b> www.umo.se www.youmo.se 0771-11 12 13</p> <p><b>Öppenvårdsenheten Lisa</b> oppenvarden@bullerbyn.se</p>	<p><b>Rädda Barnen Bullerbyn</b> Lf.bullerbyn@medlem.rb.se</p> <p><b>Fältgruppen</b> faltgruppen@bullerbyn.se</p> <p><b>Socialsekreterare under 18 år</b> 012-345 567</p> <p><b>Bullerbyns hederssamordnare</b> heder@bullerbyn.se</p> <p><b>Bullerbyns fritidsgård</b> Instagram: Bullerbyns_fritidsgard Snap: Bullerbyns_fritidsgard</p>	<p><b>RFSL Bullerbyn</b> bullerbyn@rfsl.se</p> <p><b>Brottsofferjouren Bullerbyn</b> bullerbyn@boj.se</p> <p><b>Bullerbyn Tjejjour</b> bullerbyn@tjejjouren.se</p> <p><b>Kärleken är fri</b> www.karlekenarfri.se stodchatt@rb.se</p>
--	--	---

[www.karlekenarfri.se](http://www.karlekenarfri.se)

## Sprida information

Inför och under skolveckan kan samverkansgruppen sprida information om veckan och temat för veckan via sociala medier. KÄF skolveckor har [Instagram](#) och [Facebook](#) konto som man får gärna tagga för att sprida budskapet vidare. Följ gärna kontot för att få information och inspiration om vad andra gör. Sprid gärna [affischen](#) som samlat Rädda Barnens material om HRVF till skolpersonal och samverkanspartners.

Det finns exempel på mallar för informationsspridning i för KÄF skolveckor. Där finns ett blad med öppettider att sätta upp på dörr/vägg samt information till målgruppen på olika språk. Vid behov kan vi bjuda in till en informationsträff.

### Kärleken är fri skolveckor mallar:

- Checklistan för skolveckan
- Genomgång klassrum
- Schemamall
- Mall för namnskyltar
- Aulapresentation powerpointmall
- Samtalskort korridorshäng
- Tipsrunda och facit
- Utställningsvepor
- Kärleken är fri förändringsteori
- Mallar för enkäter
- De olika mallarna för brev till skolor, samverkansgrupper och föräldrar

## Steg 5: Genomför skolveckor

### Skolveckans olika delar

## Skolveckans upplägg



Aulapresentation



Teater, föreläsning, film

Valbart



Klassrumssamtal



Korridorshäng

Alla moment under skolveckan ska bidra till att unga känner till sina rättigheter och varifrån de kan få stöd, samt känna förtroende för de organisationer som de kan vända sig till.



### Aulapresentation

Samverkansgruppen brukar börja KÄF-skolveckan med en aulapresentation där alla elever samlas. Det finns en mall för en powerpointpresentation att använda. Vi går igenom vad som ska hända under veckan, vilka som är med och vad eleverna kan förvänta sig. Vi pratar även lite om barnkonventionen och mänskliga rättigheter. Representanter från samverkansgruppen presenterar sig för eleverna för att ge dem en bild av vilka vuxna som kommer vara på skolan under veckan. Försök att hålla presentationen kort och intressant och om möjligt involvera eleverna för att behålla deras uppmärksamhet.

Det finns också möjlighet att bjuda in en föreläsare, teater eller gäst som pratar om hedersproblematik eller relaterade ämnen där eleverna kan ställa frågor. Alternativt kan eleverna själva spela musik eller sätta upp en pjäs som berör ämnet för att väcka tankar och bjuda in till dialog

### Klassrumsbesök

Klassrumsbesökets syftet är att samtala med elever om rättigheter och stödvägar. Detta görs genom att aktivitetsledarna från samverkansgruppen ger information, håller i diskussion och värderingsövningar. Antalet resurser ni har påverkar hur många elever ni kan möta i klassrummen och bemanna korridorshänget. Det är viktigt att tidigt få en uppskattning av hur många klassrumsbesök ni kan göra med era resurser. Elevhälsa och studievägledare kan fördelaktigt bjudas in att hålla klassrumsbesök tillsammans med representanter från samverkansgruppen. Om skolans resurser deltar krävs att de genomgår grundutbildningen och deltar i planeringen.

Resurserna i samverkansgruppen har olika styrkor och utmaningar. De som är skickliga på gruppssamtal bör fokusera på klassrumsbesök, medan de som trivs med individuella eller smågruppsamtal med ungdomar kan ta hand om korridorshäng. För att säkerställa mångfald kan samtalsledare från olika organisationer paras ihop i schemat, alltid med minst två personer närvarande. Att låta nya observatörer delta i klassrummet kan vara lärorikt för dem och



gynnsamt för gruppen. De flesta som är osäkra brukar bli väldigt peppade när de väl genomfört sitt första klassrum.

Inför skolveckan ska alla ha genomgått utbildningen "Att leda samtal" och bekantat sig med metodmaterialet som ska användas i klasserna. Övningar från handledarstödet kan användas för att öva och diskutera eventuellt motstånd i klassrummet. En backup-plan bör finnas tillgänglig vid eventuell sjukdom, och kommunikation under skolveckan kan underlättas genom en Whatsapp-, Messenger- eller SMS-grupp för snabb kontakt vid oväntade händelser. Det kan vara svårt med kort varsel att nå alla via mejl.

Ni måste bestämma om lärare ska vara närvarande klassrumssamtalen eller inte. Det finns fördelar och nackdelar med båda alternativen. Om ni väljer att lärarna inte ska delta, skapas en neutral plats för eleverna. Det är dock viktigt att ge feedback till lärarna om något specifikt uppmärksammades under samtalet. Om ni väljer att låta lärarna delta, möjliggör det att de kan fortsätta dialogen baserat på klassens samtal. Det är dock viktigt att klargöra lärarnas roll under samtalet, att de ska vara passiva och endast ge stöd vid behov. Det är också viktigt att förtydliga för eleverna lärarnas roll och att detta inte påverkar betygsättningen.

Läraren kan dock hjälpa förbereda eleverna inför skolveckan genom att läsa en bok, skriva texter, dikter etc. inom tematiken. Om skolan har ett skolbibliotek brukar de ofta vara engagerade att ställa fram böcker som berör skolveckans tema.

## Korridorshäng

Korridorshänget syftar till att ge elever möjlighet att träffa trygga vuxna från olika organisationer och myndigheter för att få hjälp och stöd samt för att få information och ställa frågor. Personer från samverkansgruppen deltar och gärna även skolkuratorer och/eller skolsköterskor. Det kan vara representanter från alla aktörer samtidigt, men minst två personer måste närvara. Korridorshänget kan presenteras som en utställning med material som roll ups, affischer och broschyrer relaterade till skolveckans tema. Läs mer om hur materialet under steg 4.

I korridorshänget erbjuds olika aktiviteter för elever att delta i tillsammans med samverkansgruppen. Att prata om svåra ämnen blir oftast lättare när man samtidigt pysslar, vilket avdramatiserar situationen. Exempel på aktiviteter inkluderar:

- Pyssel såsom mandalamålningar, budskapsarmband, regnbågsnagellack, origami, stämplor, pärlning etc. Många material kan lånas på skolan för att minska kostnader.
- Samtalskort som kan ligga utspridda för att inbjuda till samtal och reflektion under pysslet.
- Tipsrunda med frågor om rättigheter för att starta diskussioner. Det kan vara bra att gå igenom svaren tillsammans eller sprida ut samverkansaktörer vid olika frågestationer för att skapa interaktion. Fokus ligger på att skapa bra samtal och insikter snarare än att ha flest rätt. Utlottning kan användas för att öka deltagandet oavsett resultat.
- Olika spel som berör samtal, normer och rättigheter.

Fördela aktiviteter på olika bord så att samverkansgruppen är spridd. En person vid ingången kan välkomna elever, berätta om aktiviteterna och följa dem till ett bord. Första dagen kan vara



lite ovanför eleverna, men det brukar snabbt bli bekvämare. I korridorshänget finns infofoldrar från olika verksamheter. Beställ informationskort till stödchatten via Mediakontoret, och visst material finns att skriva ut i färg [här](#).

Planera korridorshänget med skolan och eleverna. Platsen kan vara i elevfik eller annan samlingsplats, beroende på hur det ska genomföras. Öppet korridorshäng på raster kan främja relationer och ge andra årskurser möjlighet att träffa samverkansgruppen. Alternativt kan det vara bokade tider per klass för att säkerställa deltagande. Kombinerade metoder är möjliga där platsen är tillgänglig för alla, men med bokade tider under lektionstid. Antalet resurser påverkar strukturen. Viktigt att diskutera med skolan, elevhälsan och samverkansgruppen innan beslut tas. I riskbedömningen avgör ni om korridorshänget bör begränsas till vissa åldersgrupper, exempelvis endast högstadiet på en F-9 skola. Det kan vara på grund av risker, material som inte passar alla åldrar, och för att de äldre eleverna kanske inte vill vara där annars.

### Film, teater eller föreläsning

Under skolveckan kan ni visa teater, film eller föreläsningar relaterade till veckans tema för att engagera och väcka tankar hos eleverna. Se till att innehållet är relevant och skapar engagemang. Undvik att fokusera på handling där vuxenvärlden brister utan förmedla hopp och betona rättigheter. Introducera passet med att förklara att detta kommer beröra ett eller flera rättigheter men under veckan kommer vi beröra rättigheter brett. Detta för att inte ge en bild av att vi endast fokuserar t.ex. på HRVF. Om ni anlitar teatergrupp eller föreläsare, säkra budgeten från skolan, projektmedel eller kommunen. Om budgeten är begränsad, kan ni i stället låta eleverna läsa böcker, artiklar eller annan litteratur under veckan. Författarsamtal är också ett alternativ där eleverna kan ställa frågor till författaren efter att ha läst en bok. Detta är valfritt moment.

### Stödvägar

Under skolveckor får eleverna tillgång till muntlig och skriftlig information om olika stödvägar som finns:

- Att "bra-att-ha" hjälper unga känna till sina rättigheter och stödvägar, samt få ökat förtroende för lokalt och nationellt stödvägar.
- Rädda Barnens anonyma [stödchatt Kärleken är fri](#) är ett komplement till skolveckan. Många gånger behöver unga få möjlighet till anonymt stöd där de kan prata om deras situation med en trygg vuxen innan de är redo att kontakta lokalt stöd. Därför erbjuder Rädda Barnen en nationell stödchatt. Det finns en [kortfilm](#) om stödchatten som ni med fördel kan visa eller sprida under skolveckan.
- Webbplatsen [karlekenarfri.se](#) innehåller faktatexter om rättigheter och information om andra stödvägar utöver stödchatten. Faktatexterna finns på några olika språk.

### Förhållningssätt



### o **Rättighetsperspektivet**

Under skolveckorna arbetar vi utifrån ett rättighetsperspektiv, vilket innebär att alla barn har samma rättigheter och ingen får sina rättigheter kränkta. Vi diskuterar varje barns rätt att välja utbildning, vänner och partnerskap. Genom att ha detta perspektiv blir våra diskussioner relevanta för alla barn vi möter, inte bara de som lever med hedersnormer, för att undvika stigmatisering. Vi gör barn till barn utan att ta hänsyn till klass, religion, ålder, etnicitet, kön, könsidentitet eller funktionsnedsättning. Ett liv fritt från förtryck och våld är alla barns rättighet. Samverkansgruppen utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck för att kunna bemöta ungdomar som lever med hedersnormer på ett bra sätt. Webbutbildningarna "Barnkonvention" och "Att leda samtal" är ett användbart stöd för samverkansgruppen i detta arbete.

### o **Antirasistiskt och normkritiskt förhållningssätt**

Det är avgörande att samverkansgruppen har ett normkritiskt och antirasistiskt förhållningssätt när de använder metoden KÄF-skolveckor. Det innebär att vara medvetna om de sju diskrimineringsgrunderna och barnkonventionens principer om diskriminering. Aktivitetsledarna från samverkansgruppen spelar en viktig roll i att leda meningsfulla samtal med barn och unga om normer. Det är viktigt att samverkansgruppen är öppen för och förstår elevernas olika perspektiv och livserfarenheter. Vi måste också vara medvetna om våra egna fördomar för att inte oavsiktligt bidra till diskriminering, rasism eller förstärka negativa normer. Webbutbildningen "Normer och diskriminering" är ett bra stöd för samverkansgruppen i detta arbete.

### o **Nolltolerans till kränkning**

Under klassrumsbesök eller korridorshäng kan konflikter uppstå där elever uttrycker sig på ett kränkande sätt mot varandra. Aktivitetsledarna bör vara beredda att ingripa om detta inträffar. Det är viktigt att kommunicera och samarbeta med andra aktivitetsledare för att gemensamt hantera sådana situationer. Kränkningar kan indikera klimatet på skolan, därför är det viktigt att rapportera till skolpersonalen för att aktivt motverka sådana händelser även utanför den planerade verksamheten. Webbutbildningen "Att leda samtal" är ett användbart stöd för samverkansgruppen i detta arbete.

### o **Lågeffektivt bemötande**

Lågeffektivt bemötande betyder att hantera konflikter och utmanande beteenden på ett lugnt och tryggt sätt för att skapa en säker miljö. Genom att möta starka känslor med lugn och konsekvent kommunikation kan vi minska risken för konflikter. Aktivitetsledarna bör kontrollera sina egna känslor för att påverka eleverna positivt. Om en elev beter sig olämpligt behöver vi vara lugna och tydliga för att hjälpa eleven att lugna ner sig. Att reagera lugnt på kränkningar innebär inte att vi accepterar dem, utan att vi vill skapa ett positivt klimat för att lösa situationen. Vi bör vara tydliga med att vi inte tolererar kränkningar, utan att behålla vårt lugn när vi kommunicerar detta till eleverna. Det är också fördelaktigt att hantera svåra situationer tillsammans med en kollega.

### o **Hur pratar vi om hedersfrågor**

Det är viktigt att diskutera hedersrelaterat våld och förtryck (HRVF), även om det kan vara svårt. Under skolveckan behandlar vi olika former av kränkningar och diskriminering med fokus på barns och ungas rättigheter, inklusive HRVF. Vi arbetar för att undvika stigmatisering

genom att vara medvetna om och ha strategier för hur vi pratar om dessa frågor. I stället för "hederskultur" använder vi termen "hedersrelaterat våld och förtryck" för att betona att våldet drivs av hedersnormer, oavsett individens bakgrund. Det är viktigt att välja termer som främjar en inkluderande och förstående dialog, och undvika att fördjupa klyftor i samhället. Genom att använda termerna HRVF framhävs att det är hedersnormerna som är problemet, oavsett personens bakgrund.

### **Att samla kunskap om barns situation och agera när rättigheter kränks**

Rädda Barnen använder erfarenheter från Kärleken är fri för långsiktig förändring för barn. Det inkluderar rapportsläpp, media, runda bordssamtal med jämställdhetsminister och remissvar. Hjälpt oss på RB att samla in information genom att dela med er av dokumentation och delta gärna på arrangerade erfarenhetsutbyten så att RB systematiskt lyfta lokala utmaningar för barns rättigheter och identifiera utvecklingsmöjligheter.

Genom KÄF-skolveckor sprider vi kunskap till elever, samarbetspartners och skolor vi samarbetar med. Att myndigheter och ideella organisationer besöker skolorna visar eleverna att det finns många vuxna som kan stötta när rättigheter kränks, både lokalt och nationellt. Skolveckans huvudsyfte är att öka elevernas kunskap om sina rättigheter och tillgängliga stödvägar.

Samverkansgruppen och besökta skolor får ökad kompetens inför skolveckan genom KÄF:s grundutbildning och gemensamma diskussioner om bland annat HRFV, barnkonvention och normer och diskriminering. Samarbetet mellan skolor och samarbetspartners hjälper till att utveckla fungerande samverkansmodeller. Genom att involvera elevhälsan i skolveckan och återkoppla till dem kring individuella ärende förstärks elevhälsans roll i skolan som stödstruktur och öks eleverna tillit till dem.

### **Att bedriva lokal påverkan med utgångspunkt från Kärleken är fri skolveckor**

När vi möter barn som lever i utsatthet kommer vi stöta på frågor som vi vill påverka. Exempel på frågor som vi ofta uppmärksammar och sprider kunskap kring kan vara Barnkonventionen – särskilt artikel Artikel 19: Frihet från våld.

## **Hållbart engagemang**

En trygg och säker verksamhet börjar med en trygg ledargrupp. För att skapa sammanhållning och trygghet i gruppen behövs gemensam planering. Vi genomför alltid en riskbedömning tillsammans med skolan innan vi börjar och vi ser till att nya aktivitetsledare får ta del av den. Inför skolveckans start genomför vi en gemensam incheckning där vi går igenom veckans planer och uppdaterar varandra. Vid veckans slut genomför vi en gemensam utcheckning där vi utvärderar veckan och identifierar eventuella behov av extra stöd för eleverna.

För att effektivt hantera eventuella incidenter under skolveckan är det viktigt att varje medlem i gruppen har dagliga korta avstämningar med samordnaren. Detta underlättar för att snabbt upptäcka och hantera incidenter, såsom behovet av att koppla en elev till kuratorn, samt att lyfta fram positiva händelser som kan byggas vidare på nästa dag.

*Exempel på frågor att stämma av med aktivitetsledare i samverkansgruppen innan/efter en aktivitet*



### **Incheckning:**

- Hur är läget idag? Hur mår jag? (Om någon har en jobbig dag, se till att stötta varandra i gruppen och hjälpa varandra)
- Vad ser jag fram emot under skolveckan?
- Några tankar om veckans aktiviteter och vad som kan vara viktigt att tänka på?
- Fördela olika ansvarsområden tex trygghet, plan B om någon blir sjuk m.m
- Något särskilt med deltagarna vi behöver uppmärksamma eller tänka på? Finns särskilda behov?

### **Utcheckning:**

- Hur har det gått under veckan?
- Något som jag är extra stolt över?
- Något som hände som var jobbigt?
- Känner jag mig orolig för något barn och hur tar vi i sådana fall det vidare med rätt person/instans?
- Feedback till varandra vid behov.

### **Att stärka varandra**

Innan skolveckans start är det många som kan vara nervösa för klassrumssamtal. Det är viktigt att gruppen motiverar varandra att delta. Se till att man går webbutbildningarna och har samtal om rättigheter så att de känner sig mer trygga att hålla i klassrumssamtalet. Prata med aktivitetsledarna att det kommer dyka upp svåra situationer under veckan och det går nästan inte vara helt förbered på dem, men de kommer alltid vara två och kan stötta varandra.

Ha en tydlig rutin på hur ni kan stötta varandra när ni jobbar i par eller när någon blir sjuk. Efter veckan är det viktigt att mötas och berätta om de svåra situationer som kom under veckan. Lyssna verkligen på aktivitetsledarna. Använd er gärna av feedbackstödet som finns i handledarstödet för att stärka och utvecklas tillsammans.

Aktivitetsledare och andra i gruppen är viktiga för hållbart arbete. Alla i samverkansgruppen bör vara delaktiga i att utforma verksamheten. Att bli sedd och uppmärksammad samt att fira framgångar är avgörande för att behålla engagemanget.

## **Steg 6: Utvärdering och Uppföljning**

I det sjätte steget i Kärleken är fri processen följer vi upp och utvärderar våra mål. Det gör vi genom olika metoder och med olika grupper för att få en helhetsbild av vad vi har uppnått. Vi ställer frågor till barnen och samverkansgruppen, dokumenterar observationer från klassrumsbesöken och tar feedback från andra målgrupper när det behövs. Samordnaren träffar även skolan för att samla feedback. I detta steg kallar samordnaren samman samverkansgruppen för ett reflektions- och utvärderingsmöte. Gruppen avslutar processen genom att skapa en att göra-lista med utvecklingsåtgärder inför nästa KÄF-skolvecka.

## **Vilket stöd finns i organisationen?**

Frågor kan ställas till Rädda Barnen via e-post till karlekenarfri@rb.se som svarar efter bästa förmåga. Rädda Barnen har som ambition att erbjuda samverkansgrupper kompetenshöjande





insatser via digitala föreläsningar och erfarenhetsutbyte. Personer från samverkansgrupper kan mejla samma mailadress med mejladresser i er samverkansgrupp för att ta del av vårt nyhetsbrev. Vi skickar ut ett nyhetsbrev några gånger per år med inbjudningar till onlineföreläsningar, erfarenhetsutbyten, rapporter, nya material m.m.

## **Informera om RBUF (Rädda Barnens Ungdomsförbund)**

När RB planerar verksamhet med personer under 25 år ska vi involvera RBUF och erbjuda barn att engagera sig där. RBUF ska alltid vara välkomna och inkluderade i Rädda Barnens arbete, oavsett om det är direktstöd, kunskapsinsamling eller påverkansarbete. Det är viktigt för långsiktigt engagemang och är något vi har lovat att alltid göra. För mer information, besök [Rädda Barnens Ungdomsförbund – Makt åt unga! \(rbuf.se\)](http://rbuf.se)

### **För att engagera RBUF i KÄF-skolveckan:**

- Bjud in RBUF till samverkansgruppen för att delta i klassrumsbesök eller korridorshäng.
- Bjud in RBUF till aulapresentationer för att presentera sig tillsammans med Rädda Barnen.
- Informera alltid om RBUF och möjligheten att bli medlem samt dela kontaktuppgifter. Kontakta RBUF för informationsmaterial.

## **Avslut**

Arbeta med Kärleken är fri så länge behovet finns. Om en skola inte längre behöver stödet, kan andra skolor ta över. Vissa grupper besöker en skola årligen, medan andra går igenom en lista av skolor.

Behovsanalyser bestämmer när det är dags att sluta eller när resurserna inte räcker för att fortsätta. Vi måste alltid reflektera över och dokumentera vad vi har lärt oss. Hur kan vi förbättra vårt arbete med barn? Hur kan vi fortsätta stödja engagemang och volontärer för barns rättigheter?

